

Ikkunaton huone

En vieläkään kuulu tänne, en kokonaan, vaikka olen itseäni yrittänyt sovittaa. Osa minusta on Suomessa, maassa, jonne en koskaan ajatellut palaavani. Olen tehnyt kotini tänne, ylpeillyt ulkomaalaisella miehellä, jonka paikka sängyssä vierelläni on käymässä vieraaksi, kuten tämä kaupunki ja sen ihmiset.

Yöt täällä, ne ovat erilaisia kuin Suomessa. Herään ikkunattomassa huoneessa, vieraaksi käynyt mies vierelläni. Mies kuorsaa, ja minä uskallan avata silmäni, tuijottaa pimeyteen, ei valoa missään. Räpyttelen silmiäni hetken, pian ne tottuvat pimeyteen.

Alan kuvitella öisiä hahmoja sängyn ympärille, eikä miehen tuttu kuorsaus pidä niitä poissa. Minä en ole turvassa täällä enää.

Huone käy ahtaaksi, ilma ei kulje ja kuorsaus törmäilee seiniin, ei löydä uloskäyntiä ikkunattomassa huoneessa ja niin minä nousen ylös, hitaasti, hyvin hitaasti, ei saisi herättää nukkuvaa petoa. Vanha lautalattia narahtelee varpaideni alla, mutta peto nukkuu sikeästi. Sujahdan makuuhuoneen ovenraosta olohuoneeseen. Pitkien verhojen välistä tulvii ohutta kuunvaloa. Parvekkeen ovi on jätetty raolleen ja viileä ilma liikuttelee verhoja.

Minä en ole tottunut siihen, että ovea pidetään auki. Minä olen suomalainen ja minä olen oppinut tarkistamaan ulos lähtiessä kolmeen kertaan, että avaimet ovat taskussa ja että levy on varmasti pois päältä. Niin, minä olen suomalainen enkä minä pidä siitä, että parvekkeen ovi jätetään auki yöksi, kolmannessa kerroksessa. Tämä ei ole Suomi, tämä on tuntematon, ja täällä kaikki on vierasta.

Sipsuttelen olohuoneen poikki ja hivuttaudun parvekkeen ovenraosta ulos. Nojaudun kylmään rautakaiteeseen ja vedän keuhkot täyteen ilmaa. Ilmaa! Minulla ei ole mitään ylläni, mutta en edes yritä piilotella vartaloani. Katumme on hiljainen ja vastapäätä on muuri, graffiteja täynnä. Yö tarjoaa hetken viileyttä kaiken kuumuuden keskelle. Tästä paratiisista, tästä on tullut minun tulinen helvettini. Minä hikoilen jatkuvasti, hengittäminen on käynyt vaikeaksi ja ikävä kotiin, se kasvaa ja minä muutun, minä muutun joka päivä. Minun mieheni, vieras, hän pysyy sokeana.

Minun mieheni, hänen korvansa ovat alkaneeet kasvaa sammalta ja hänen silmänsä, ne ovat muuttuneet kiviksi. Ne eivät näe minua enää. Ja ne korvat, ne ovat minulle kuurot. Hänen suustaan on tullut siirappia. Ennen maistelin sitä halukkaasti, nyt sieltä pääsee ulos sanoja, jotka eivät mene minuun enää. Ne törmäilevät seiniin, eivät löydä tietä minuun.

Minä olen alkanut uida vastarantaan, alkanut uida kuvitelmissani. Mies ei näe, ei näe niin kauas, näkee vain lähelleen, ja siinä minä olen, edelleen, vaikka sittenkin kaukana, kaukana.

MOONA LAAKSO

Moona Laakso kirjoitti jo lapsena paljon tarinoita. Nuoruudessa kirjoittaminen jäi vähemmälle, mutta kirjoitusinto löytyi uudestaan Irlannissa. Äidinkieltä tuli ikävä ja Laakso kävi etänä luovan kirjoittamisen kurssin. Suomeen palattuaan hän kävi luovan kirjoittamisen jatkokurssin Oriveden etäopiston kautta. Laakson tekstejä ei ole aiemmin julkaistu.

Nyt minä katselen alas, kolmannesta kerroksesta. Alhaalla vain asfaltti, samanvärisen kuin hiukseni, yhtä paikallaan, yhtä säröillä, kuin minäkin. Täällä asfaltille päivän mittaan heitetyt roskat pyyhitään öisin pois vesiletkuilla. Joskus vettä on roiskunut sandaaleihini, ja sitä on päässyt varpaiden väliin, niillä öisillä retkillä, matkalla baariin tai sieltä pois. Toiset illat päättyvät aikaisemmin kuin toiset. Joskus jaksetaan aamuun asti.

Kierittelen sormusta vasemmassa nimettömässä, se on yrittänyt karata monta kertaa, liian iso kun on. Otan sen pois, katsen valkoista kohtaa sormessani, tyhjää, yritän tunnustella, mitä tuntuu ilman sormusta. Kokeeksi asetan sen olohuoneen pöydän nurkkaan, jätän siihen, kävelen kauemmas.

Minua ei väsytä, ei ollenkaan, eikä ikkunaton huone, jossa kuorsaukset törmäilevät seiniin, houkuttelee ollenkaan. Jos lähtisi ulos, kävelemään, ihan vähän vain. Kävely, se helpottaa aina. Etsin nopeasti jotakin yleni ja sujautan sandaalit jalkaani. En uskalla ajatella, mitä kävisi jos peto heräisi, lähdän ennen kuin pelko ottaa kiinni.

Ovi narahtaa hiljaa, en uskalla hengittää. Tarkistan, että avaimet ovat taskussa, tarkistan vielä kerran, kolmannenkin, olenhan suomalainen. Vedän valittavan oven varovasti kiinni, hyvin varovasti. Hiivin rappuset alas ja avaen alaoven vapauteen.

Kävelen mäkitä katuja ylös. Tämä paikka on täynnä mäkiä. Elämä alkaa mäen päällä, täällä ihmiset eivät ummista silmiään, eivät tänäkään yönä. Minä kaarran pois baarikadulta, syrjäisemmän kadun varjoon.

Mies herää aamuyöllä, hiestä märkänä. Ikkunattomassa huoneessa ilma ei kulje. Paikka hänen vierellään on tyhjä, hän huomaa ja selviää unesta hetkessä. Paha aavistus, se herää hänessä, nopeammin kuin hän itse herää. Hän on nähnyt unta, painajaista, ei enää muista mitä, mutta se häilyy vielä hänen päässään, sekoittuu todellisuuteen, tyhjiin kohtaan hänen vieressään. Hän nousee nopeasti, kävelee olohuoneeseen kuunvaloon, katselee tyhjää huonetta, jatkaa matkaa käytävään, joka vie keittiöön ja kylpyhuoneeseen, varmistaa, että molemmat ovat tyhjiä. Tyhjää, tyhjää vain. Hän laskee keittiön hanasta kylmää vettä lasiin, kulauttaa sen kurkustaan alas äänekäästi, ainoat äänet tyhjyydessä, hiljaisuudessa.

Mies miettii, missä nainen voisi olla. Ei löydä selitystä, luulee uneksivansa edelleen. Hän kävelee pitkän käytävän takaisin olohuoneeseen. Pölyhiukkaset seuraavat häntä, ne tanssivat kuun-

valossa kuin lumihuutaleet. Hän kiertää huoneen pari kertaa, käy parvekkeella, vilkuilee kadulle, vasemmalle, oikealle. Tyhjä, tyhjä vain.

Hän istahtaa sohvalle. Nahka narahtaa surullisesti hänen allaan. Hän yrittää miettiä, missä nainen voisi olla. Juuri hetki sitten he olivat olleet vierekkäin, aivan kuten aina, neljän vuoden ajan. Ei, nainen ei herää öisin koskaan edes kylpyhuoneessa käydäkseen tai vettä juodakseen, ei koskaan. Nainen ei ole sellainen. Nainen on sellainen, joka nukkuu rauhallisesti selällään, kätet rinnallaan, liikkumatta, kuin ruumisarkussa, niin mies usein vitsailee. Nyt häntä ei naurata.

Hän ei saa vastausta, ei, ennen kuin hän näkee sen. Pöydän kulmassa, kuunvalossa, tanssivien pölyhiukkasten sateessa, siinä se makaa, levollisena. Sormus. Mies katsoo sitä, elää painajaista, josta on juuri herännyt. Nainen ei ole koskaan ottanut sormusta pois sormestaan, ei koskaan.

Ensimmäinen ajatus miehen päässä on hypätä parvekkeelta, vaikka tietää, ettei pudotus aiheuttaisi vakavia vammoja kuolemasta puhumattakaan, mutta sellainen hän on, dramaattinen. Hän kuvittelee heidän tarinallensa Romeo ja Juliamaisen lopun, hän leikittelee sillä ajatuksella, vie sitä kuvitelmissaan yhä pidemmälle ja pidemmälle.

Toinen ajatus, se iskeytyy miehen päähän kuin äkillinen uskon tuleminen. Naisella on toinen. Olisiko se joku niistä miehistä naisen työpaikalta? Tai ehkä se on joku hänen omista kavereistaan, tai joku vieras, ehkä joku suomalainen. Mies etsii nämä käsiinsä, miehen ja naisen ja antaisi heille heidän ansaitsemansa lopun.

Nainen on lähtenyt, tämä on lähtenyt hänen takiaan. Hänen ei olisi pitänyt huutaa, ei olisi pitänyt kohdella tätä niin, olisi pitänyt pyydellä anteeksi, vielä enemmän ja useammin. Mutta hän ei voi luonteelleen mitään, ja hän tietää, että nainen on häntä parempi. Onko hän tiennyt aina, että tämä päivä koittaisi? Mies, hän ei ole mitään ilman naista. Parempaa hän ei löytäisi, ja silti, hän on kohdellut naista väärin.

Sitten mies lyhyistyy, itkee. Niin itkee mies, joka näyttää muille kovaa naamaa, itkee yksinään, parkuu pimeyteen. Hän yrittää karistaa kaikki ajatukset päästään, yrittää jo miettiä elämänsä ilman naista, ja onnistuu siinä, hetken. Hän selviäisi, ehkä sittenkin.

Kävelen tuttua sivukatua ja kuuntelen pääkadun hälinää. Yhtäkkiä mieleni tekee sinne sittenkin. Jos vaikka poikkeaisi yhdelle. Ei kai siitä haittaa olisi, nyt kun kerran olin jo lähtenyt. Suuntaan baariin, joka sijaitsee muurin laidalla. Ostan oluen, vaikka haluaisin siideriä, mutta sitä ei saa, sitä ei täältä saa. Olut maistuu katkeralta, yö hikipisaroilta. Istun baaritiskin tuolille, se on ainoa paikka yksinäiselle, muualla on vain pitkiä pöytiä ja penkkirivejä, minä en kuulu niihin. Yksinäisyys asettuu minuun, kaikkialla on tummaa, muiden silmät kiertävät minussa, vieraassa, muukalaisessa.

En vieläkään kuulu tänne, en kokonaan, vaikka olen itseäni yrittänyt sovittaa. Kieltä puhun jo sujuvasti, mutta niin paljon minua hukkuu sen alle, en ole kokonainen. Osa minusta on Suomessa, maassa, jonne en koskaan ajatellut palaavani. Olen tehnyt kotini tänne, ylpeillyt ulkomaalaisella miehellä, jonka paikka sängyssä vierelläni on käymässä vieraaksi, kuten tämä kaupunki ja sen ihmiset.

Ajatukseni ovat kaukana meren takana, kun tumma mies istuu baarituolille viereeni ja katsoo minua kiinnostuneena. Hän esittelee itsensä ja kysyy kaipaanko seuraa. Mies ei vaikuta humalaiselta. Kohautan hartioitani ja mies alkaa puhua. Sitten minäkin puhun, ja hän näkee heti, hän näkee surkeuteni läpi. Hän lentää ajatuksissa kanssani Suomeen asti ja pian jo selitän elämäni vieraalle miehelle, kuin monimutkaista kirjaa, ja mies kehuu erikoista aksepttiani. Minun elämäni, sen nimi on Antautuminen ja minä selostan sen juonta vieraalle miehelle, kuin yrittäen myydä tarinaani kustantamolle.

Mies on myyty, kuuntelee keskittyneenä, nyökkäilee ja valaa minuun hetkeksi rohkeutta, jota en ole osannut kuvitella. Hetkeksi hän tekee kaiken helpoksi, teoriassa. Tämä on minun elämäni, voisin tehdä mitä vain. Voisin kirjoittaa oman elämäni kirjan uudelleen. Huominen on uusi tyhjä sivu, voisin kirjoittaa siihen mitä vain. Hetken minä uskon kummallista muukalaista. Uskon, että kaikki on sittenkin mahdollista, onhan niin ollut tähänkin asti. Missä vaiheessa elämästäni tuli tällaista, missä vaiheessaannonin periksi?

Kun pidän puhumisesta taukoa, naputan pullon kylkeä sormillani ja tajuan vasta silloin, mitä puuttuu. Sormus. Olen unohtanut sen kokonaan. Ja niin öiset varjot lipuvat luokseni, kuiskailevat pahoja aavistuksia korviini ja minä en kestä sitä, en kestä. On pakko palata heti, ennen kuin olisi liian myöhäistä. Mies nukkuisi, varmasti nukkuisi vielä sikeästi. Ei voisi käydä niin, että olisi herännyt, olisi nähnyt.

Tai mitä jos... mitä jos? Se ajatus, se käväisee mielessäni hetkelisesti, kuin vieras, joka ei uskaltaudu sisälle asti. Mitä jos tämä on tilaisuuteni. Jos en palaisikaan, enää. Jos nyt lähtisin, sormus olisi jätetty ainoaksi selitykseksi ja minä vain lähtisin, enkä palaisi.

Ei, en minä niin tekisi, minun tavarani, ne ovat kaikki siellä. Minun elämäni, se ei ole elokuva ja se ei ole minun tapani lähteä. Pelko, se on kaikkea suurempi ja pelko vetää minut ylös penkiltä. Jätän oluen juomatta, jätän miehen ihmettelemään ja kiiruhdan takaisin kadulle. Ylös, alas, ylös ja kotikadulle, hiljaiselle, äänettömälle.

Avaan kotioven varovasti, hitaasti, malttaen. Paljain jaloin hüivin olohuoneen keveään puolivaloon. Löydän pöydän, olen varma, että olen jättänyt sormuksen siihen, pöydän kulmalle. Hädissäni siirtelen lehtiä pöydältä, konttaan matolla, hamuan nurkkia. Mutta tyhjä, tyhjä vain.

Tuohon, pöydän kulmalleko minä jätin sen? En voi olla enää varma. Katson sormeani, varmistan, ettei sormus todella ole siinä, ettei tämä ole vain pahaa unta. Sitten havahdun hiljaisuuteen. Kuorsaukset eivät törmäile seiniin. Hivuttaudun makuuhuoneen ovelle, tihrustan pimeyteen. Näen pedon selän, möykyn, joka kohoilee hitaasti. Mies ei ole voinut löytää sormusta, ei ole voinut. Ei nukkuisi tuolla nyt noin. Ei tuo tulinen petoni.

En tiedä mitä tehdä, aamu tekee tuloa ja kaikki tuntuu unelta. Käyn sängylle varovasti. Patjan jouset narahtavat, mutta mies ei liikahtaa. Käyn siihen, vieraan paikan viereen selinmakuulle, laitan kätet rinnalle, asetun ruumisarkkuasentooni. Aamulla sanoisin miehelle, että sormus oli hävinnyt, se oli liian iso sormeeni, oli varmaankin tippunut, sotkeutunut lakanoihin. Ehkä se vielä löytyisi, ja silloin esittäisin yllättyneitä.

Ikkunaton huone on hiljainen, mutta yön viimeisimpinä tunteita, minä nukahdan. ●